

Een noodfonds is geen eiland

Op meer dan 100 plekken in Nederland is een kerkelijk noodfonds actief. Zo'n noodfonds is laagdrempelig en biedt tijdelijk financiële of materiële hulp aan mensen die te maken hebben met geldnood door persoonlijke (familie)omstandigheden of het niet op tijd ontvangen van gelden van uitkeringsinstanties. Een (inter)kerkelijk noodfonds staat niet op zichzelf. Het draagt bij aan een intensievere samenwerking tussen plaatselijke kerken, hulpverlening, vrijwilligersorganisaties en de burgerlijke gemeente. Hoe gaat dat in de praktijk?

Een noodfonds vervult een verbindende rol en zorgt ervoor dat alle betrokkenen in een vroeg stadium met elkaar afstemmen en samenwerken. Door middel van dit netwerk wordt wederzijds vertrouwen opgebouwd, er wordt samengewerkt en er wordt naar elkaar doorverwezen. Hoe stem je onderling, als bondgenoten, af? Dit gaat op verschillende manieren: afspreken wie welke hulp geeft, elkaar informeren over binnenkomende hulpaanvragen, samenwerken of naar elkaar doorverwijzen. Dit om optimale zorg te organiseren voor de hulpvrager en te voorkomen dat deze van het kastje naar de muur wordt gestuurd. Samen sta je sterker!

Relatie andere kerken

Veel noodfondsen ontstaan vanuit samenwerking tussen meerdere kerken. Dit heeft veel voordelen. Je hoeft je diaconale opdracht niet alleen uit te voeren, maar je vormt één gezicht naar buiten. Dit voorkomt 'shoppen' van hulpvragers tussen diaconieën. Gezamenlijk dragen de kerken zorg voor de financiële middelen. Daarnaast is het ge-

makkelijker om geschikte vrijwilligers te vinden, kun je sneller inspringen op complexe vragen en is er een betere garantie voor het behoud van expertise en continuïteit.

Relatie professionele hulpverlening

Vrijwel alle noodfondsen verwijzen door naar hulpverleningsorganisaties, zoals het Maatschappelijk Werk of het Sociale Wijkteam. Hierdoor kan er in een vroeg stadium van de problematiek begeleiding en ondersteuning gegeven kan worden. Andersom kunnen hulpverleners hun cliënten ook doorverwijzen naar het noodfonds. Bij het Noodfonds Middelburg lopen alle intakes via het Maatschappelijk Werk, terwijl het noodfonds in Ede juist alle intakes zelf in behandeling neemt.

Relatie vrijwilligersorganisaties

De ervaring van veel plaatselijke kerken is dat de combinatie van SchuldHulpMaatje, voedselbank en een noodfonds een zeer effectieve manier is om armoede te bestrijden. De Voedselbank zorgt voor brood op plank, SchuldHulpMaatje biedt begeleiding aan mensen die te maken hebben met (dreigende) schulden, en een (kerkelijk) noodfonds helpt met materiële of financiële ondersteuning. Het is een mooie combinatie van directe hulp om mensen verder te helpen. In de praktijk helpt het als er naar elkaar doorverwezen kan worden.

Het noodfonds Oude IJsselstreek gaat vier keer per jaar om de tafel met SchuldHulpMaatjes. Deze SchuldHulpMaatjes kunnen rechtstreeks een beroep doen op het noodfonds voor mensen die zij begeleiden. Veel noodfondsen, waaronder het noodfonds Waalre, krijgen hun aanvragen via de Voedselbank binnen. Die hebben al een goede intake gedaan en dat ontlast de medewerkers van het Noodfonds.

Daarnaast kan het noodfonds contact onderhouden met (groepen) mensen die op of onder het minimum leven, en hen bijvoorbeeld wijzen op de mogelijkheden van subsidie, kwijtschelding van gemeentelijke belastingen of bijzondere bijstand.

▲ Een noodfonds zorgt ervoor dat alle betrokkenen met elkaar afstemmen en samenwerken. Foto: Sijmen Hendriks/HH

^ Steeds meer noodfondsen hebben goed contact met de lokale overheid. Foto: Peter Hilz/HH

Relatie lokale overheid

De Nederlandse overheid is in eerste instantie verantwoordelijk voor het plaatselijke armoedebeleid. Een kerkelijk noodfonds is aanvullend op gemeentelijke voorzieningen en regelingen. De overheidshulp komt namelijk niet altijd op tijd en is soms niet afdoende. Noodhulp kan gegeven worden in goed samenspel met de overheid. Steeds meer noodfondsen hebben goed contact met de lokale overheid via de verantwoordelijke wethouder of de Sociale Dienst. De betrokken ambtenaren kunnen exacte uitleg geven over de bestaande regelingen en de 'gaten' die hier soms in vallen. Ook kunnen ze aangeven wat de valkuilen zijn en wanneer financiële hulp ongewenst is of tot problemen kan leiden met uitkeringen. Een noodfonds kan mensen doorverwijzen naar de burgerlijke gemeente.

Het noodfonds in Etten-Leur signaleert dat veel aanvragers niet op de hoogte zijn van voorliggende voorzieningen, zoals de bijzondere bijstand. In dat geval verwijzen ze door. In Renkum vraagt het noodfonds bij elke binnenkomende hulpvraag advies aan de Sociale Dienst m.b.t. voorliggende voorzieningen. Regelmatig spreken noodfondsen de burgerlijke gemeente aan op hun verantwoordelijkheid, rechtstreeks of via deelname aan het plaatselijke platform Minima en Armoedebestrijding.

Bij de oprichting kan onderzocht worden, hoe en of de eventuele contacten met de burgerlijke overheid tot steun kunnen zijn. Een mooi voorbeeld is het noodfonds in Eindhoven, dat een grote financiële bijdrage ontvangt van de lokale overheid. In Delft heeft men ervaring dat spreektijd in de gemeenteraad een positief effect heeft gehad. Soms heeft de burgerlijke overheid een eigen noodfonds, zoals bijvoorbeeld in Amersfoort, waardoor er regelmatig afstemming plaatsvindt.

Tot slot

Ieder noodfonds heeft eigen mogelijkheden in de eigen omgeving. In iedere plaats is dit weer anders. Onderzoek wat er past in je eigen omgeving, en bedenk steeds weer: je staat er niet alleen voor. Een noodfonds is geen eiland, samen sta je sterk! ■

Tekst: Meta Floor, zij behartigt de armoedebestrijding in Nederland namens Kerk in Actie

Tot 1 december 2016 krijgen plaatselijke kerken gratis informatie en begeleiding als ze een kerkelijk noodfonds willen starten. Heeft u belangstelling? Neem dan snel contact op met Meta Floor, m.floor@kerkinactie.nl.